

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра інформаційних систем та технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ Юрій УТКІН
«30» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

освітньо-професійна програма Інформаційні управляючі системи та технології

спеціальність 126 Інформаційні системи та технології

галузь знань 12 Інформаційні технології

освітній ступінь магістр

Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2021 – 2022 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічне управління підприємством» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Інформаційні управляючі системи та технології спеціальності 126 Інформаційні системи та технології

Мова викладання державна

Розробник: Миколенко Інна, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н., доцент

«30» серпня 2021 року

Розробник _____ (Інна МИКОЛЕНКО)

Схвалено на засіданні кафедри інформаційних систем та технологій
протокол від 30.08.2021 р. № 1

Затверджено завідувачем кафедри

«30» серпня 2021 року _____ (Юрій УТКІН)

Погоджено гарантом освітньої програми Інформаційні управляючі системи та технології

«30» серпня 2021 року _____ (Юрій УТКІН)

Схвалено головою НМР спеціальності «Інформаційні системи та технології»

_____ (Олена КОПШИНСЬКА)

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання 126ІСТ_мд_2021
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів	4
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (<i>обов'язкова</i> чи <i>вибіркова</i>)	вибіркова
Рік навчання (шифр курс)	1
Семестр	2
Лекції (годин)	16
Практичні (годин)	24
Самостійна робота (годин)	80
в т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота) (годин)	–
Вид семестрового контролю	залік

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у студентів знань про закономірності змін економічних параметрів діяльності підприємства, умінь і навичок застосування методів та інструментарію для обґрунтування економічно ефективних управлінських рішень.

Основні завдання навчальної дисципліни: вивчення системних характеристик економічного управління підприємством; оволодіння бюджетуванням як однією з найпоширеніших технологій економічного управління підприємством; набуття вмінь використовувати методи та інструменти фінансового менеджменту для управлінських рішень.

Компетентності:

загальні:

КЗ 2. Знання та розуміння сучасних наукових здобутків у сфері професійної діяльності.

КЗ 5. Здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність).

КЗ 9. Здатність здійснювати управління проєктними роботами, організовувати командну роботу, проявляти ініціативу з удосконалення діяльності професійних колективів.

фахові (спеціальні):

КС 1. Здатність до використання та розвитку методологій і технологій проєктування та реалізації інформаційних систем.

КС 2. Здатність застосовувати методичні та нормативні документи, пропозиції та проводити заходи щодо реалізації розроблених проєктів і програм.

КС 14. Здатність застосовувати інструменти управління проєктами, у тому числі з використанням гнучких методів управління проєктами.

Програмні результати навчання:

ПР 2. Застосовувати знання методів організації науково-дослідної роботи, вимог до оформлення результатів науково-дослідної діяльності.

ПР 10. Розробляти план управління проєктами розробки та впровадження інформаційних систем, застосовувати стандарти і методи управління проєктами розробки та впровадження ІС на різних стадіях життєвого циклу.

ПР 12. Працювати в команді й ініціювати використання вмінь та навичок комунікативного менеджменту.

ПР 14. Практикувати прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування; демонструвати соціальну відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень.

Методи навчання:

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- за джерелом знань:

МН 1 – словесні методи: лекція; розповідь-пояснення;

МН 2 – наочні методи: демонстрування; спостереження;

МН 3 – практичні методи: практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою: підготовка реферату (доповіді);

- за ступенем керівництва:

МНСР 1 – методи самостійної роботи вдома: усні та письмові домашні завдання; завдання самостійної роботи;

МНСР 2 – робота під керівництвом викладача: самостійна робота; розв'язування задач; виконання практичних завдань.

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

МСМ 1 – методи формування пізнавальних інтересів: навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації;

МСМ 2 – методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності: роз'яснення мети навчального предмета; оперативний контроль; вказування на недоліки, зауваження

Інноваційні методи навчання:

МНІЗ – інтерактивні методи: дискусії, диспути; мозковий штурм

МНІ 4 – комп'ютерні і мультимедійні методи – дистанційне навчання

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Уведення в дисципліну «Економічне управління підприємством».

Організаційно-економічний механізм управління, економічне управління підприємством, інструменти економічного управління, формування механізму ефективного управління підприємством. Тактичні і стратегічні цілі підприємства, економічне і фінансове планування, аналіз, контроль, регулювання внутрішніх і зовнішніх економічних відносин. Економічна служба підприємства, її підрозділи, функції.

Тема 2. Економічний порядок підприємства та інструменти його підтримання.

Сутність економічного порядку підприємства, правила організаційної будови підприємства та процесів, що у ньому відбуваються; управління економічним порядком та його регулювання. Забезпечення здатності економіки підприємства ефективно функціонувати; цілеспрямована координація економічної діяльності; створення можливості участі персоналу в економічному управлінні підприємством; встановлення норм у вигляді власності на засоби виробництва, способів виробництва та розподілу вироблених благ. Інструментальне забезпечення, інструменти сталого розвитку підприємства: правові, адміністративні, фінансово-економічні, еколого-економічні, соціально-психологічні.

Тема 3. Інформаційне забезпечення бюджетного управління.

Роль інформації у функціонуванні бюджетних відносин. Система інформаційного забезпечення в соціально-економічному просторі України. Класифікація інформації, що стосується бюджетної системи. Інформаційні процеси усередині бюджетної системи та у її зв'язках із зовнішнім середовищем. Законодавчі акти, що стосуються інформаційних процесів: Конституція України, Бюджетний кодекс України, Закон України «Про Державний бюджет», Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про державну таємницю», Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про державну статистику», Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні». Інформаційне забезпечення окремих складових бюджетної системи (Рахункова палата. Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів та інші міністерства. Державна податкова адміністрація, Державне казначейство, Контрольно-ревізійне управління. Державний комітет статистики. Органи місцевого

самоврядування). Організація інформаційних потоків з бюджетних питань як гарантія економічної безпеки підприємства.

Тема 4. Система бюджетного управління підприємством.

Бюджет. Бюджет підприємства. Бюджетне управління. Бюджет як об'єкт управління. Бюджетне управління в системі менеджменту підприємства. Бюджетний процес. Функції економіста у бюджетному процесі. Безперервний процес бюджетування. Структура бюджету. Види бюджету. Призначення бюджету. Функції бюджетного управління. Система управління бюджетом підприємства. Бюджетне планування. Центри відповідальності підприємства. Центр витрат. Центр прибутку. Центр виручки. Внутрішньогосподарський ринок. Трансфертне ціноутворення. Бюджетування як інструмент досягнення цілей підприємства.

Тема 5. Організація бюджетного управління.

Послідовність розробки бюджетів підприємства. Механізм стратегічного та оперативного бюджетного планування. Суб'єкти бюджетного управління. Комплексна характеристика бюджетного планування. Індикатори ефективності бюджетного управління. Структура бюджетів і послідовність їх розробки у підприємстві. Поняття та суть бюджетного календаря. Галузеві особливості бюджетного управління підприємством. Принципи бюджетного управління. Значення і методи бюджетного обліку. Внутрішньогосподарський та бухгалтерський облік у бюджетному управлінні. Механізм формування бюджетів виробничих, соціальних, екологічних проектів підприємства. Контроль в системі бюджетного управління. Процес виконання бюджетів. Звітування за виконанням бюджетів. Внутрішній та зовнішній аудит в процесі розроблення та виконання бюджетів.

Тема 6. Фінансова діагностика підприємства.

Сутність і особливості фінансової діагностики підприємств. Систематизація фінансових проблем підприємств. Методи фінансової діагностики підприємства. Концепція фінансової діагностики підприємств. Структура системи інформаційної підтримки прийняття рішень у фінансовій діагностиці підприємств. Механізм виявлення фінансових проблем підприємств. Діагностика фінансових проблем підприємств. Механізм діагностики прийняття управлінських рішень у вирішенні фінансових проблем підприємства. Прогнозування фінансових проблем підприємства.

Тема 7. Управління інвестиційним портфелем підприємства.

Сутність економічного портфеля підприємства. Формування інвестиційного портфеля. Методи оцінки ефективності інвестицій: середня ставка доходу; строк окупності інвестиційних проектів. Визначення цілей і підбір оптимального типу інвестиційного портфеля. Аналіз об'єктів інвестування. Види та принципи портфельного інвестування. Класифікація інвестиційних портфелів за економічним змістом, за відповідністю встановленим критеріям інвестування, за пріоритетними цілями інвестування. Критерії формування інвестиційних портфелів підприємства. Етапи визначення інвестиційного портфеля підприємства. Особливості та принципи формування портфеля інвестиційних проектів. Використання в задачах портфельного інвестування як критеріальних показників чистої теперішньої вартості та індексу прибутковості. Особливості оптимізації портфеля реальних інвестицій для випадків відповідно неподільних і подільних проектів. Вибір портфеля цінних паперів. Оптимізація портфеля фінансових інвестицій за допомогою класичних підходів. Методологія оптимізації портфеля цінних паперів, розроблена Г. Марковіцем. Вибір і реалізація стратегії управління портфелем. Оцінка ефективності прийнятих рішень.

Тема 8. Стратегічне та оперативне управління фінансуванням діяльності підприємства.

Фінансова стратегія як складова загальної стратегії підприємства. Формування стратегічних цілей та завдань фінансового управління. Конкретизація розробленої стратегії за періодами її реалізації. Складові системи формування фінансової політики підприємства щодо напрямів його фінансової діяльності: управління капіталом, управління активами, управління інвестиціями, управління грошовими потоками, управління фінансовими ризиками, управління прибутком підприємства, антикризове фінансове управління. Оцінка ефективності розробленої стратегії за параметрами.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма 126ICT мд 2021			
	усього	у тому числі		
л		пра	с.р.	
Тема 1. Уведення в дисципліну «Економічне управління підприємством».	14	2	2	10
Тема 2. Економічний порядок підприємства та інструменти його підтримування.	14	2	2	10
Тема 3. Інформаційне забезпечення бюджетного управління.	14	2	2	10
Тема 4. Система бюджетного управління підприємством.	14	2	2	10
Тема 5. Організація бюджетного управління.	16	2	4	10
Тема 6. Фінансова діагностика підприємства.	16	2	4	10
Тема 7. Управління інвестиційним портфелем підприємства	16	2	4	10
Тема 8. Стратегічне та оперативне управління фінансуванням діяльності підприємства.	16	2	4	10
Усього годин	120	16	24	80

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма навчання 126ICT мд 2021
1	Тема 1. Уведення в дисципліну «Економічне управління підприємством».	2
2	Тема 2. Економічний порядок підприємства та інструменти його підтримування.	2
3	Тема 3. Інформаційне забезпечення бюджетного управління.	2
4	Тема 4. Система бюджетного управління підприємством.	2
5	Тема 5. Організація бюджетного управління.	4
6	Тема 6. Фінансова діагностика підприємства.	4
7	Тема 7. Управління інвестиційним портфелем підприємства	4
8	Тема 8. Стратегічне та оперативне управління фінансуванням діяльності підприємства.	4
Разом		24

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма 126ICT мд 2021
1	Тема 1. Уведення в дисципліну «Економічне управління підприємством».	10
2	Тема 2. Економічний порядок підприємства та інструменти його підтримування.	10
3	Тема 3. Інформаційне забезпечення бюджетного управління.	10
4	Тема 4. Система бюджетного управління підприємством.	10
5	Тема 5. Організація бюджетного управління.	10
6	Тема 6. Фінансова діагностика підприємства.	10
7	Тема 7. Управління інвестиційним портфелем підприємства	10
8	Тема 8. Стратегічне та оперативне управління фінансуванням діяльності підприємства.	10
Разом		80

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти не передбачена

9. Оцінювання результатів навчання

Для здобувачів денної форми навчання 126ІСТ_мд_2021

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПР 2. Застосовувати знання методів організації науково-дослідної роботи, вимог до оформлення результатів науково-дослідної діяльності.	<ul style="list-style-type: none"> - усне опитування - виконання вправ на практичних заняттях; - розв'язування тестів; - підготовка доповіді; - виконання завдань самостійної роботи;
ПР 10. Розробляти план управління проектами розробки та впровадження інформаційних систем, застосовувати стандарти і методи управління проектами розробки та впровадження ІС на різних стадіях життєвого циклу.	<ul style="list-style-type: none"> - усне опитування - виконання вправ на практичних заняттях; - розв'язування тестів; - підготовка доповіді; - виконання завдань самостійної роботи;
ПР 12. Працювати в команді й ініціювати використання вмій та навичок комунікативного менеджменту.	<ul style="list-style-type: none"> - усне опитування - виконання вправ на практичних заняттях; - розв'язування тестів; - підготовка доповіді; - виконання завдань самостійної роботи;
ПР 14. Практикувати прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування; демонструвати соціальну відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень.	<ul style="list-style-type: none"> - усне опитування - виконання вправ на практичних заняттях; - розв'язування тестів; - підготовка доповіді; - виконання завдань самостійної роботи;

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти денної форми навчання (126ІСТ_мд_2021)

Тема занять	Програмні результати навчання				Разом
	ПРН 2	ПРН 10	ПРН 12	ПРН 14	
Тема 1. Уведення в дисципліну «Економічне управління підприємством».	+	+	+	+	4
Тема 2. Економічний порядок підприємства та інструменти його підтримання.	+	+	+	+	4
Тема 3. Інформаційне забезпечення бюджетного управління.	+	+		+	4
Тема 4. Система бюджетного управління підприємством.	+	+	+	+	4
Тема 5. Організація бюджетного управління.	+	+	+	+	4
Тема 6. Фінансова діагностика підприємства.	+	+	+	+	4
Тема 7. Управління інвестиційним портфелем підприємства	+	+	+	+	4
Тема 8. Стратегічне та оперативне управління фінансуванням діяльності підприємства.	+	+	+	+	4
Разом	8	8	8	8	32
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	25	25	25	25	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	15	15	15	15	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

**Критерії успішного опанування програмних результатів навчання
для денної форми (126ICT_мд_2021)**

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, балів	
		максимальний	мінімальний
ПР 2. Застосовувати знання методів організації науково-дослідної роботи, вимог до оформлення результатів науково-дослідної діяльності.	25	25	15
ПР 10. Розробляти план управління проектами розробки та впровадження інформаційних систем, застосовувати стандарти і методи управління проектами розробки та впровадження ІС на різних стадіях життєвого циклу.	25	25	15
ПР 12. Працювати в команді й ініціювати використання вмінь та навичок комунікативного менеджменту.	25	25	15
ПР 14. Практикувати прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування; демонструвати соціальну відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень.	25	25	15
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

10. Форми контролю результатів навчання

Для освітньо-професійної програми Інформаційні управляючі системи та технології спеціальності 051 Економіка (126ICT_мд_2021):

Програмні результати навчання	Форми контролю										Разом	
	усне опитування		виконання вправ на практичних заняттях		роз'язування тестів		Підготовка доповіді		Виконання завдань сам. роб.			
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПР 2. Застосовувати знання методів організації науково-дослідної роботи, вимог до оформлення результатів науково-дослідної діяльності.	2	4	5	8	4	6	2	3	2	4	15	25

ПР 10. Розробляти план управління проектами розробки та впровадження інформаційних систем, застосовувати стандарти і методи управління проектами розробки та впровадження ІС на різних стадіях життєвого циклу.	2	4	5	8	4	6	2	3	2	4	15	25
ПР 12. Працювати в команді й ініціювати використання вмінь та навичок комунікативного менеджменту.	2	4	5	8	3	6	2	3	2	4	15	25
ПР 14. Практикувати прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування; демонструвати соціальну відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень.	3	4	5	8	3	6	2	3	3	4	15	25
Разом	9	16	20	32	14	24	8	12	12	16	60	100

Форми поточного контролю знань здобувачів вищої освіти (126ICT_мд_2021)

усне опитування (0-2 балів). 0 балів – здобувач вищої освіти не готовий до відповіді або відповіді не вірні та не відображають визначені результати навчання; 1-2 бал – здобувач вищої освіти орієнтується у проблемі, яка розглядається, добре володіє матеріалом, який розглядається та повністю відображає визначені результати навчання;

виконання вправ на практичних заняттях (0-4 балів):

0 балів – відсутність відповіді на практичне завдання, потрібне повторне виконання для опанування результатів навчання;

1 бал – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) розкриває зміст практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість завдань частково забезпечивши відображення оволодіння принципами та методами, інструментарієм і процедурами прийняття проектних рішень;

2-3 бали: здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, володіє практичними навичками з теми, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань та демонструє досягнення половини запланованих результатів;

4 бали – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє матеріалом, правильно вирішив усі завдання. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання, повністю відображає володіння принципами та методами, інструментарієм і процедурами прийняття проектних рішень.

– розв'язування тестів (0-3 балів): 0 балів – понад 40% відповідей невірні; 1-2 бали – вірні понад 60 – 70 % відповідей; 3 бали - вірні понад 70 % відповідей

– підготовка доповіді (0-6 балів) – здобувач готує доповідь за темою заняття або за підбирає тематику самостійно, враховуючи предмет дисципліни. Бали виставляються в залежності від змістовного наповнення доповіді. Не більше двох доповідей протягом вивчення дисципліни.

– виконання завдань самостійної роботи (0 – 2 бали):

0 балів – завдання не виконані чи не відповідають результатам навчання;

1-2 бали – за виконання глосарію за термінами теми та письмового тестового завдання, що повністю розкриває засвоєний результат навчання.

11. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма навчання ІЗБІСТ мд_2021

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	усне опитування	виконання вправ на практичних заняттях	розв'язування тестів	підготовка доповіді	виконання завдань сам. роб.	
Тема 1. Уведення в дисципліну «Економічне управління підприємством».	2	4	3	6	2	9
Тема 2. Економічний порядок підприємства та інструменти його підтримування.	2	4	3		2	9
Тема 3. Інформаційне забезпечення бюджетного управління.	2	4	3		2	13
Тема 4. Система бюджетного управління підприємством.	2	4	3		2	9
Тема 5. Організація бюджетного управління.	2	4	3	6	2	9
Тема 6. Фінансова діагностика підприємства.	2	4	3		2	9
Тема 7. Управління інвестиційним портфелем підприємства	2	4	3		2	13
Тема 8. Стратегічне та оперативне управління фінансуванням діяльності підприємства.	2	4	3		2	9
Разом	16	32	24	12	16	100

12. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Височина М. В. Сутність поняття «ефективність управління діяльністю підприємства»: функціональний підхід. *Економіка и управление*. 2019. № 1. С. 77-81.

2. Довгань Л. Є., Мохонько Г. А., Малик І. П. *Управління проектами: навчальний посібник*. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.

3. *Економічне управління підприємством: навч. посіб. для здобувачів вищої освіти другого рівня, які навчаються за спец. 051 «Економіка» та 073 «Менеджмент»* / О. В. Посилкіна, В. Г. Котлярова, О. В. Гладкова. Харків: НФаУ, 2019. 301 с.

4. *Економічне управління підприємством: навч. посібник* / [Н.М. Євдокімова, Л.П. Батенко, В.А. Верба та ін.]; за заг. Ред.. Н.М. Євдокімової; ДВНЗ «Київський нац.. екон. ун-т ім.. В. Гетьмана». К.: КНЕУ, 2017. 327с.

5. Кулик Т. П. *Організація, планування і управління виробництвом: навч. посіб.* Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 232 с.

6. Швиданенко Г. О. Бізнес-діагностика підприємства: [навч. посіб.] / Г. О. Швиданенко, А. І. Дмитренко, О. І. Олексюк. К.: КНЕУ, 2018. 344 с.
7. Яковенко О.І. Управління проектами та ризиками: навчальний посібник. Ніжен: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 196 с.

Допоміжні

1. Aranchiy V., Zoria O., Yasnolob I., Zorya S., Gorb O., Mykolenko F., Dyvnych O., Chumak V., Brazhnyk I. Environmentally and Socially Oriented Investments on Sustainable Development of Rural Areas. *Journal of Environmental Management and Tourism*. 2021. Vol. 12(2). P. 321 – 330.
2. Децентралізація управління публічними фінансами в Україні: монографія / [О.Ю. Амосов, М.М. Коваленко, І.Г. Миколенко та ін.]; за заг. ред. д.е.н., проф. О.Ю. Амосова. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2018. 200 с.
3. Іванюта С.М. Підприємництво і бізнес-культура: [навч. посібник] / С.М. Іванюта, В.Ф. Іванюта. К. : Центр навчальної літератури, 2017. 288 с.
4. Камлик М.І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко- правовий аспект: [навч. посіб.] / М. І. Камлик. - К. : Атіка, 2015. 432 с.
5. Катаєв С. Л. Планування та прогнозування в умовах ринку : навчальний посібник для студ. ВНЗ / Катаєв С.Л., Ткаченко А.М., Воронкова В.Г.; за ред. В.Г. Воронкової. К.: Професіонал, 2016. 608 с.
6. Mykolenko I. Part 2. Transformation of approaches to the management of socio-economic systems. *Konwerje społeczno-economiczne wspolczesnego społeczenstwa social and economic changes of contemporary socioety : monograph*. Opole, 2017. P. 124-129.
7. Мандич О.В., Науменко І.В., Миколенко І.Г. Особливості конкурентних стратегій розвитку підприємств України. *Social and Economic Changes of contemporary society : monograph*. Opole : The Academy of Management and Administration in Opole, 2017. P. 124-130. (авторський внесок полягає в обґрунтуванні типології конкурентних стратегій)
8. Мандич О.В., Науменко І.В., Миколенко І.Г. Особливості конкурентних стратегій розвитку підприємств України. *Social and Economic Changes of contemporary society : monograph*. Opole : The Academy of Management and Administration in Opole, 2017. P. 124-130.
9. Миколенко І.Г. Стратегії конкурентного розвитку аграрних підприємств: механізми та інструментарій. Монографія. Харків: «Смугаста типографія», 2021. 320 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Система розкриття інформації на фондовому ринку Державної установи «Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.smida.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>;
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.
5. <http://www.rada.kiev.ua>. – веб-сторінка Верховної Ради України.
6. <http://www.gov.ua>. – веб-сторінка Кабінету Міністрів України.
7. <http://www.minagro.kiev.ua>. – веб-сторінка Міністерства агропромислової політики України.
8. <http://www.me.gov.ua/kaznach./plsq1/kaza.a.10> – веб-сторінка Головного управління державного казначейства України.
9. <http://www.ukrstat.gov.ua> – веб-сторінка Державного комітету статистики України.
10. <http://www.minfin.gov.ua>. – веб-сторінка Міністерства фінансів України.

